

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет історичний
Кафедра Археології та спеціальних галузей історичної науки

Затверджено

На засіданні кафедри Археології та спеціальних галузей історичної науки факультету історичного Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 1 від 22.08 2019р.)

Завідувач кафедри

Силабус з навчальної дисципліни
«Палеоекологія первісного населення України»,
що викладається в межах освітньо-наукової програми
підготовки доктора філософії з гуманітарних наук
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для
здобувачів зі спеціальності
032 – історія та археологія

Львів 2019 р.

**Силабус курсу «Палеоекологія первісного населення України»
навчального року**

Назва курсу	Палеоекологія первісного населення України
Адреса викладання курсу	Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	історичний факультет, кафедра археології та спеціальних галузей історичної науки
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	0203 – Гуманітарні науки; 032 – Історія та археологія
Викладачі курсу	Онищук Я.І., кандидат історичних наук, доцент, доцент кафедри археології та спеціальних галузей історичної науки
Контактна інформація викладачів	Onyshchuk@ukr.net, http://clio.lnu.edu.ua/employee/onyschuk-ya-i
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю).
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Курс розроблено таким чином, щоб надати учасникам необхідні знання, обов'язкові для вивчення основ палеоекології. Тому у курсі представлено як огляд концепцій розвитку природного оточення людини, так і процесів та інструментів, які потрібні для вивчення палеоекології в цілому.
Коротка анотація курсу	Дисципліна «Палеоекологія первісного населення України» є вибірковою дисципліною з спеціальності 032 – Історія та археологія для освітньої програми Історія та археологія , яка викладається в 3 семестрі в обсязі 3 кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Мета та цілі курсу	<p>Метою вивчення вибіркової дисципліни «Палеоекологія первісного населення України» є ознайомлення слухачів з основами палеоекології – науки, що вивчає сукупність взаємовідносин людини із навколишнім середовищем в різні історичні періоди, спеціальною термінологією, визначеннями, періодизацією, сучасними науковими проблемами.</p> <p>Мета та цілі вивчення дисципліни формується відповідно до навчальної програми. Слухач і повинні засвоїти екологічну, палеонтологічну, геологічну термінології, періодизації, основні методи дослідження, особливості розвитку матеріальної і духовної культур давнього населення України, взаємовідносини з навколишнім природним світом..</p>
Література для вивчення дисципліни	<p>Основна література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Янин Б.Т. Палеозоология: учебник для студентов высших учебных заведений. М.: МГУ, 2016. 2. Общая палеозоология: Учебное пособие / Под ред. Г.Н.Киселева, А.В.Попова. СПб.: Изд-во С.-Петерб. ун-та, 2000. 3. Степанов Д. Л., Буракова А. Т., Иванов А. О. и др. Палеозоология: Учебное пособие. Л., 1990. 4. Геккер Р. Ф. Введение в палеозоологию. М., 1957 5. Залізник Л.Л. Первісна історія України. К., 1999.

	<p>Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Буко А. Эволюция и темпы вымирания. М., 1979. 2. Веклич М.Ф. Проблемы палеоклиматологии. К., 1987. 3. Величко, А.А. Природный процесс в плейстоцене. М., 1973. 4. Зубаков В.А. Глобальные климатические события плейстоцена. Ленинград, 1986. 5. Красилов В. А. Палеоэкология наземных растений. Владивосток, 1972. 6. Криштофович А. Н. Палеоботаника. М., 1957. 7. Куница Н.А. Природа Украины в плейстоцене. Черновцы, 2007. 8. Мельничук І.В. Палеоландшафти України в антропогені. К., 2004. 9. Рослый И.М. Палеогеография Украины в антропогене. К., 1988. 10. Янин Б. Т. Терминологический словарь по палеонтологии. М.,1990. 11. Физические и химические методы исследований в палеонтологии / Под. ред. А.Ю. Розанова. М., 1988.
Тривалість курсу	3 семестр
Обсяг курсу	90 годин. З них 32 годин лекцій, 16 годин практичних занять та 42 годин самостійної роботи.
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати: історію розвитку європейської та української палеоекології, предмет та об'єкт дослідження, геологічну та археологічну періодизацію кам'яного віку, методи досліджень, типи пам'яток, методи дослідження, кліматичні умови кам'яної доби, зміни характеру матеріальної та духовної культур стародавнього населення.</p> <p>Вміти: опрацьовувати тематичну літературу, в загальних рисах розуміти особливості біологічного та зоологічного життя на території України в періоди плейстоценової та голоценової епох, відмінності в розвитку матеріальної та духовної культур давнього населення у різні історичні періоди, особливості взаємовідношення людини та навколишнього природного оточення, орієнтуватись у науковій літературі з актуальних проблем палеоекології, вміти систематизувати інформацію, працювати з науково-методичними посібниками, застосувати отриманні теоретичні знання у проведенні наукових досліджень.</p>
Ключові слова	Палеоекологія, давнє населення України, клімат, періодизація, ландшафт, біосфера, зоосфера, природне середовище.
Формат курсу	Очний
	Проведення лекцій, лабораторних робіт та консультації для кращого розуміння тем
Теми (лекції)	<p>Тема 1. Екологія в системі природничих наук (2 год.)</p> <p>Тема 2. Палеоекологія плейстоцену (2 год.).</p> <p>Тема 3. Природні умови голоцену: мезоліт-ранньозалізний віки (4 год.)</p> <p>Тема 4. Клімат II тисячоліття н.е. (2 год.)</p> <p>Тема 5. Природа і людина в добу раннього палеоліту (2 год.).</p> <p>Тема 6. Природньо-кліматичні особливості життя людини в добу середнього-пізнього палеоліту (4 год.).</p> <p>Тема 7. Природньо-кліматичні умови існування людини в мезо-</p>

	<p>неолітичний періоди (4 год.).</p> <p>Тема 8. Людина та її природне оточення в епоху палеометалів (мідний і бронзовий вік) (4 год.).</p> <p>Тема 9. Ранньозалізна доба та її значення в системі взаємовідносин природи і людини (4 год.).</p> <p>Тема 10. Природньо-кліматичні умови життя людини в період залізного віку (4 год.).</p>
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці семестру письмовий
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з археології, стародавньої історії, достатніх для сприйняття категоріального апарату і визначень курсу палеоекології
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, дискусія, тьюторство.
Необхідне обладнання	Компютер та мультимедійний проектор.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • практичні/самостійні тощо: 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>25</u> • контрольні заміри (модулі): 25% семестрової оцінки; максимальна кількість балів <u>25</u> • іспит/залік: 50% семестрової оцінки. Максимальна кількість балів <u>50</u> <p>Підсумкова максимальна кількість балів <u>50</u></p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна добросовісність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недобросовісності. Виявлення ознак академічної недобросовісності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Відвідання занять є важливою складовою навчання. Очікується, що всі студенти відвідають усі лекції і практичні заняття курсу. Студенти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття. У будь-якому випадку студенти зобов'язані дотримуватися усіх строків визначених для виконання усіх видів письмових робіт, передбачених курсом. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Політика виставлення балів. Враховуються бали набрані на поточному тестуванні, самостійній роботі та бали підсумкового тестування. При цьому обов'язково враховуються присутність на заняттях та активність студента під час практичного заняття;</p>

	<p>недопустимість пропусків та запізнень на заняття; користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття в цілях не пов'язаних з навчанням; списування та плагіат; несвоєчасне виконання поставленого завдання і т. ін.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>
Питання до заліку чи екзамену.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Палеоекологія в системі природничих наук. 2. Кліматична періодизація епохи плейстоцену. 3. Кліматична періодизація епохи голоцену. 4. Природне середовище та його вплив на життя архантропів на території України. 5. Основні зледеніння середнього та пізнього палеоліту. 6. Гляціали та інтергляціали: характеристика понять. 7. Стадіали та інтерстадіали: характеристика понять. 8. Особливості розвитку господарства кроманьйонської людини. 9. Флора та фауна доби пізнього палеоліту. 10. Причини кризи присвоюючого способу господарства. 11. «Біллінгенська катастрофа» та її вплив на зміну кліматичних умов у Європі. 12. Флора і фауна голоценової доби. 13. Загальна характеристика неолітичної епохи. «Неолітична революція». 14. Виникнення відтворюючого способу господарства: основні причини і наслідки». 15. «Великий кліматичний оптимум» та його значення на розвитку господарства давнього населення України. 16. Палеометали: етапи розвитку металургії та основні металургійні провінції. 17. Природно-кліматичні особливості суббореального періоду та його вплив на життя тогочасної людності. 18. Ланшафт і його значення в житті давнього населення України. 19. Життя та господарство населення України в субатлантичний період. 20. Вплив людини на зміну ландшафтів і природного оточення в новий та новітній час.
Опитування	<p>Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.</p>